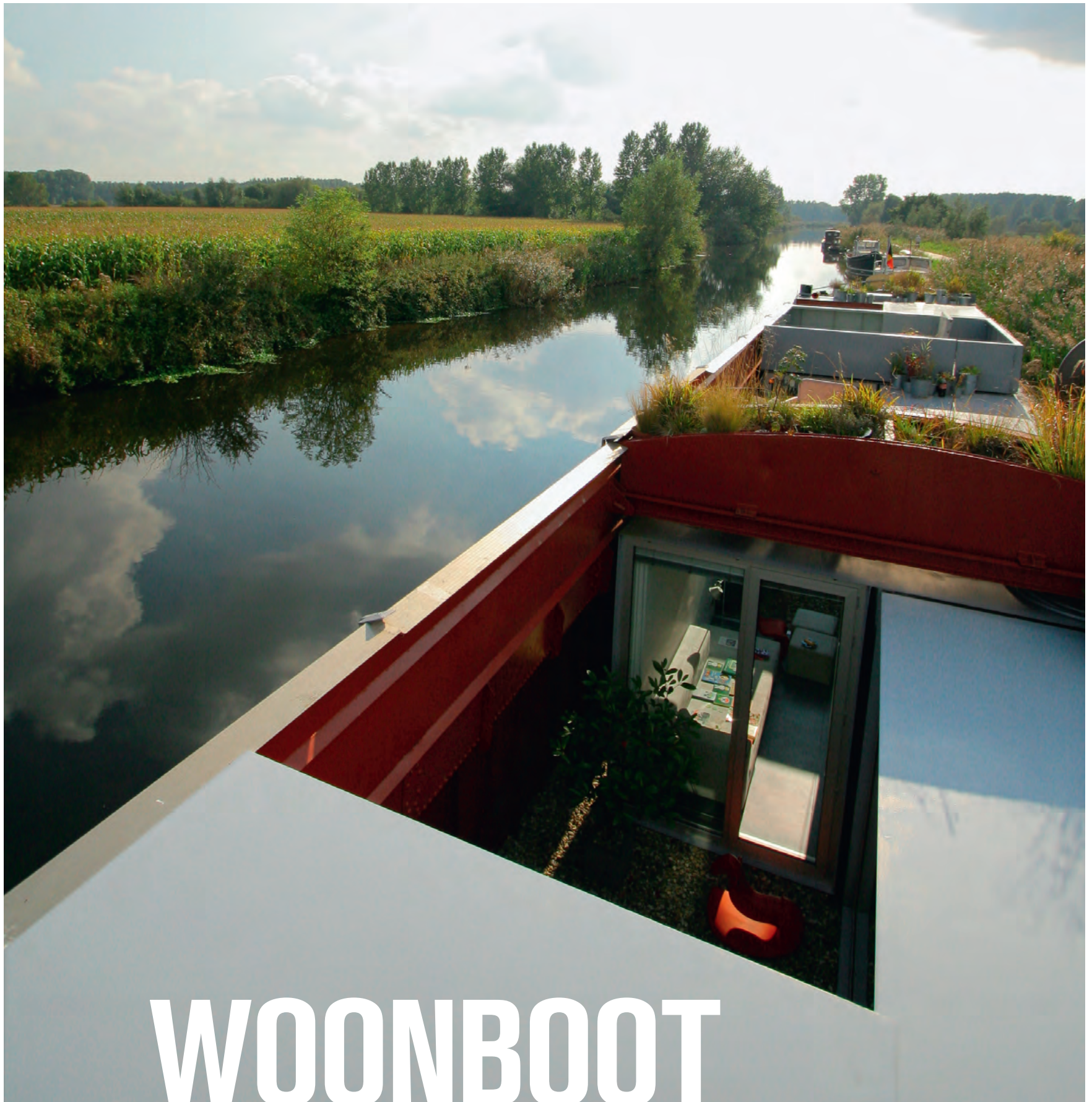

WOONBOOT MET TUINTJES

Beleving op het water

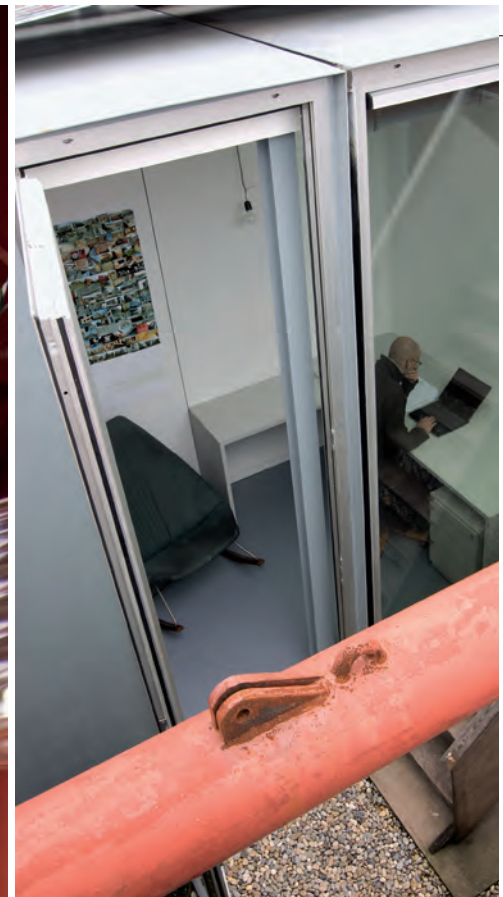
Architect Bart Cobbaert en zijn gezin wonen de helft van het jaar langsheen hun vaste kade in Gent. De andere zes maanden liggen ze elders in de Arteveldestad voor anker, maar ook in Brugge of Wachtebeke bijvoorbeeld. Op het ritme van de seizoenen pendelen ze met hun woonboot tussen de stad en het platteland. Ze hoeven gewoon de trossen los te gooien om met hun hele hebben en houden te vertrekken. Het voormalige donkere scheepsruim verbouwden ze tot een spatieuze ruimte waar het daglicht vrij spel heeft. De woonboot Notre Dame d'Espérance is een schoolvoorbeeld van vindingrijke architectuur of hoe een scheepsruim en dynamische woonwensen elkaar weten te vinden. Een gesprek met de architect-schipper.

vervolg zie verder >

WOONBOOT MET TUINTJES

VERVOLG

VRIJ VERSUS VINDINGRIJK

Net als vele woonboten is ook dit exemplaar een gewezen binnenschip, dat wegens zijn beperkte laadruimte fin de carrière was. Hoewel het nog vaarwaardig is, werd dit industrieel erfgoed uit de scheepvaart genomen. Het schip, in technische termen een 'spits' genaamd, meet vijf bij veertig meter. "Als varende woonboot is dit type interessant omdat je er de binnenstad van Antwerpen, Gent en Brugge kan mee binnenvaren. Met grotere exemplaren is dit onmogelijk." De schuit die komend jaar haar tachtigste verjaardag viert, was in aanschaf best betaalbaar. Ongeveer 50.000 euro legde het gezin Cobbaert ervoor neer. Finaal kost het schip, inclusief verbouwing en onderhoud, ongeveer evenveel als een huis in de stad.

Bart had niets met water of boten, maar als architect zag hij zijn eigen woonst als een echt troeteldier. "Een loft? Neen. Veel te duur voor wat je krijgt aangeboden. Casco welteverstaan, dan begint het dus pas. Ik kwam min of meer toevallig op het water terecht. Als architect wil je je toch enigszins profileren en een gevecht tegen de eenheidsworst voeren. Het is ook vrij frustrerend als architect: je bouwt je eigen huis, zit aan de bron van alle nieuwe informatie... dus om de vijf jaar vind je je eigen huis gedateerd. Je maakt dus continu ontwerpen met nieuwere inzichten dan datgene waar je zelf in woont. Onder meer daarom verkozen we een mobiel huis. De flexibiliteit van de boot is in staat de paradox te ontzenuwen tussen dynamische woonwensen en het statisch karakter van de gebouwde omgeving. Zijn we het beu in Gent, dan varen we naar Antwerpen, Brussel of Brugge. Het is anders dan anders. Sommige mensen benijden ons de vrijheid, maar zouden er zelf niet willen in wonen. Het mobiele trekt aan, maar de beperkte oppervlakte stoot af. Wakker worden met zicht op het kabbelende water is leuk, maar de kinderen mogen er niet invallen. Wij opteerden zelf dan ook voor een erg kindvriendelijk ontwerp."

EERBIED VOOR KLINKNAGELS

Barts boot heeft een oppervlakte van 200 vierkante meter, wat vrij ruim en de gemiddelde oppervlakte voor een huis is. Toch leeft het gezin vrij klein omdat

je hiervan zowel de boeg als de achtersteven, respectievelijk anker- als machiniekamer, moet aftrekken. Daarnaast nemen ook riolering en watervoorziening plaats in. Bovendien verkoos Bart een aparte inrichting van zijn schuit. Eén die de leefbaarheid vergroot, maar de oppervlakte beperkt. Vaak krijgt een woonboot een opbouw op het dek, Bart opteerde doelbewust voor een ander concept en ontspon zijn vormtaal vrijwel volledig in het scheepsruim. Hier opteerde hij niet voor één grote, open binnenruimte, maar creëerde een ware scheepsbeleving, waarvoor zijn architecturale kennis en passie de nodige innoverende impulsen leverde.

Om het karakter van het schip te behouden, de kinderen veilig te laten spelen en voldoende daglicht binnen te krijgen, kozen Bart en co voor een uniek concept met sobere containers als hoofdrolspelers en minimalistische tuintjes als behaaglijke figuranten. "Voeling met het schip is prioritair, maar niet vanzelfsprekend. De stalen huid van een schip meet amper vijf millimeter. In de zomer is het snikheet en 's winters regent het condens. Hier centimeters dikke isolatie tegenaan spuiten, was geen optie. Daarvoor was de liefde voor de klinknagelen scheepswand te groot. Dan lijkt het ook net een gypocdoos", lacht Bart.

"De 14 beglaasde stalen containers werden op het droge gemaakt. Ze werden niet kriskras maar wel in verschillende richtingen in het ruim geplaatst. Dit in functie van de diverse woonfuncties. Ze werden ook zo geschikt dat er een aantal aangename patio's in het ruim ontstonden. Hierdoor werd een tweede voornemen behaald, met name een veilige speelplaats voor de kinderen binnen het beschutte scheepsruim." De open ruimtes vrijwaren ook een natuurlijke lichtinval die met enkel de typische patrijspoorten nooit zou verkregen zijn. In de voormalige zwarte doos staan licht en lucht vandaag zowaar centraal.

INTERIEUR

"Onze voornaamste troef was dat we de containers allemaal konden isoleren zonder dat we aan de bostrand moesten raken. Deze vormt nu onze eigenlijke tuinomheining. Terwijl wij naar onze klinknagels kijken, hebben de kinderen vier tuintjes op ruimniveau.

vervolg zie verder >

WOONBOOT MET TUINTJES

VERVOLG

Normaal heeft zo'n boot een gangpadje van een halve meter. Niet ideaal dus om kinderen op te voeren. Voor hen is het nu net een speeltuin met grote légo-blokken erin. Een effect dat we nooit konden bekomen door er een loftboot van te maken. Inboeten aan leefbaarheid moesten we niet, al leven we wel op minder vierkante meters. We zijn echter meer dan tevreden met het resultaat. We wonen vandaag in een open architectuur, zonder kotjes. Al is een party voor vijftig gasten niet onmiddellijk aan de orde in deze uitgerekte slang."

De volledige lengte van het schip weet zich geruggensteund door één lange strakke kast van 25 meter zonder handvaten. Ondanks de beperkingen wordt hierdoor een maximum aan ruimte geschapen die het leven met vier personen op een oppervlakte van 100 vierkante meter draaglijk maakt. Zowel het ligbad, de keuken als de wasmachine, de televisie en de drankvoorraad vonden onderkomen in het meubelstuk. Het meubilair is sober en minimaal. Waar privacy op prijs gesteld wordt, werden afgesloten kamers gecreëerd, elders werd alles zo open mogelijk gehouden en sluit de ene woonunit mooi aan op de andere. Het resultaat biedt een ongewoon doorzicht.

ECOLOGISCH

Het was Barts betrachting om de boot een zo groot mogelijke autonomie te geven inzake water- en elektriciteitsvoorziening en daar is hij erg goed in geslaagd. Dat mag niet verbazen, zijn architectenbureau was het allereerste dat in ons land een passief woning bouwde. Het maakte er haar core-business van. Bart en zijn collega's zijn ware energie-architecten. "Voor de energievoorziening in onze boot genereren we elektriciteit via een warmtekrachtkoppelinginstallatie. Het principe is vergelijkbaar met dat van een motor in een wagen. Krijgt deze het te warm, dan wordt warmte uitgestoten via de radiator. De warmte die onze generator genereert, wordt in een boiler gestopt dat dienst doet voor sanitair warm water. Simpel komt het erop neer dat we warm water hebben dankzij de 'afvalwarmte' van de radiator die elektriciteit produceert."

Notre Dame d'Espérance is niet enkel energie- maar ook waterbesparend. "We wonen wel op het water, maar we gaan ons niet douchen in een kanaal hé. We scheppen ons water ook niet met emmertjes, maar we hebben wel een

eigen waterzuivering. We zijn extreem waterzuinig. Een gemiddeld gezin van vier personen verbruikt maandelijks 15.000 liter water, wij slechts 3.000. Niet omdat we niet wassen en douchen, maar omdat we vanaf dag één bewust omspringen met water. Vele mensen kiezen wel een koelkast of wasmachine op basis van het energielabel, aan het waterverbruik wordt minder belang gehecht. Daar kijken wij nauwlettend op toe. Wij hebben ook een composttoilet, dat is een waterloze wc die zelfwerkend composteert. We wouden niet de Amsterdamse tour op, waar je een heel getto hebt van pontonboten die aan de kade inpluggen voor water en elektriciteit. We hebben een echt eilandsysteem, liggen dus wel aan de kade, maar zijn zelfvoorzienend.

TUSSEN EENDEN EN VOGELS

Onze vaste stek ofte postadres hebben we in Gent, maar zijn we er uitgekeken, dan verhuizen we met onze boot misschien naar Antwerpen of Brussel. Gaan we op reis met de boot, dan zullen we nooit iets vergeten, want ons huis gaat mee. Een koffer pakken hoeft niet. Het is een hele beleving, in een industriële haven bijvoorbeeld. Zomervakanties brengen we vaak al varend door. In Wallonië of in Wachtebeke op de Moervaart, een behoorlijk beschermd groengebied. Waar we voor anker gaan, zien we niet één huis. Het is leven tussen eenden en vogels. Je springt van de boot in de vaart. Je vraagt wel een vergunning aan om met je boot op een bepaalde locatie aan te meren. Het is vergelijkbaar met een camping, waar je vraagt of je er met je caravan mag staan en waar je ook voor betaalt. Wild parkeren mag dus ook met een boot niet", besluit de trotse bezitter van een vaarbewijs die ook droomt van buitenlandse wateren. Maar dat is voor later, als hij met pensioen is en veel tijd heeft. Want naar het zuiden van Frankrijk zou hij al gauw drie weken onderweg zijn.

Informatie over het architectenbureau van Bart Cobbaert op: www.denc-studio.be

tekst: Koen Van der Schaegehe foto's: Luc Roymans (www.roymans.be) en Bart Cobbaert